

22. 5. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026

Je známo, že trest odnětí svobody není vždy třeba vykonat celý. Většinou má smysl se snažit o propuštění z vězení na „podmínku“. Toho může odsouzený dosáhnout podáním příslušné žádosti. Pokud se podaří soud přesvědčit a žádosti vyhovějí, povolí podmíněné propuštění prosté či s dohledem. Právní úprava týkající se tohoto řízení je stručná, proto jsou pro přípravu žádosti a podpůrné dokumentace klíčové relevantní podzákoné předpisy a praktické zkušenosti. Nadto od 1. 1. 2026 je účinná novela trestního zákoníku (zák. č. [270/2025](#) Sb.), která zasáhla do úpravy pro podmíněné propuštění. Vliv této novely je však převratný spíše zdánlivě.

Právní úprava na úrovni zákonů je obsažena v zák. č. [40/2009](#) Sb., trestním zákoníku (v ust. § 88 až § 91 s tím, že pro kvalitní přípravu žádosti je klíčový obsah ust. § 88[1]), dále v zák. č. [141/1961](#) Sb., trestním řádu (v ust. § 331 až § 333), a dále v zák. č. [169/1999](#) Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (v ust. § 73 až § 75) a vyhlášce č. [345/1999](#) Sb. řád výkonu trestu odnětí svobody (v ust. § 10 až § 14) a prakticky především v tzv. vnitřním řádu pro odsouzené konkrétní věznic, ve které odsouzený vykonává trest odnětí svobody v době podání žádosti o podmíněné propuštění. Podle místa této věznic je místně příslušný soud, který bude o žádosti rozhodovat, s tím, že rozhodující bude právní stav v době konání veřejného zasedání soudu k podané žádosti.

Od začátku roku 2026 platí nová právní úprava, že podmíněné propuštění soud **musí povolit** (změna právní úpravy do 31. 12. 2025 spočívá pouze ve změně textu z „*může podmíněně propustit*“ na „*podmíněně propustí*“), ovšem v řízení o podmíněném propuštění je nutné soud **přesvědčit, že odsouzený splnil 3 zákonné podmínky**, z nichž jen první je vcelku jasná, zatímco zbývající jsou velmi obecně formulované (a proto má soud velký prostor pro svou úvahu o jejich splnění):

1. Časová (uplynulá doba výkonu trestu) - u ní se uplatňují 3 časové hranice, a to doba vykonaného trestu minimálně:

- 1/2 trestu (nejčastější);
- 1/3 trestu pouze u odsouzení, které nebylo uloženo za zvlášť závažné zločiny (například způsobení smrti či těžké újmy na zdraví, spáchání v rámci organizované skupiny nebo pro podporu terorismu či trestných činů proti lidské důstojnosti či obecného ohrožení a další) a současně odsouzený je tzv. prvotrestaný (ještě nikdy nevykonal trest odnětí svobody);
- 2/3 trestu u odsouzení za výslovně vyjmenované trestné činy (například vraždy či v přitěžujících trestních sazbách obchodování s lidmi, loupeže, nedovolené výroby omamných látek a další).

Mimořádně může soud i před uplynutím 1/3 trestu povolit podmíněné propuštění, když žádost o něj podal ředitel věznic (resp. pokud k němu připojil své kladné stanovisko) a když odsouzený svým chováním ve věznic prokázal, že dalšího výkonu trestu už není třeba (v praxi ředitelé žádost o podmíněné propuštění podávají velmi výjimečně). Pokud byla zamítnuta žádost o podmíněné propuštění po 1/3 trestu, lze podat žádost o podmíněné propuštění po 1/2 trestu nezávisle na zamítnutí žádosti o 1/3 trestu.

2. Polepšení odsouzeného: pro splnění této podmínky má zejména význam, zda odsouzený:

- včas či dobrovolně nastoupil do vězení;
- se snažil nahradit způsobenou škodu/újmou podle svých majetkových možností (tedy i návrhy řešení, jak bude schopen škodu nahradit po povolení podmíněného propuštění na svobodě);
- spáchaného činu lituje (pro soud je rozhodující lítost nad spáchaním činu, ne nad tím, že odsouzený z něho neměl či nemá prospěch), a tedy též například, zda se obětí či poškozeným omluvil a jak;
- mimo vzorné vykonávání vězeňských povinností (což dle soudů nestačí), vykonal úkoly nad jejich rámcem (udělení pochval věznicí, zejména extramorálních – ale pozor, věznice může místo pochvaly udělit jinou odměnu, například vycházky či návštěvy mimo věznici);
- dosáhl přeřazení do I. přístupné skupiny vnitřní diferenciaci a do oddělení věznice s nízkým stupněm zabezpečení – o tom rozhoduje věznice podle chování ve výkonu trestu na základě pravidelných hodnocení (v tom existují značné rozdíly mezi jednotlivými věznicemi a pro přeřazení mezi skupinami vnitřní diferenciaci tedy může být vhodné požádat přeřazení do jiné věznice);
- jaké hodnocení sestaví odborná komise (poradní orgán ředitele věznice) k žádosti o podmíněné propuštění.

3. Prognózy řádného života: pro splnění této podmínky je třeba soudu doložit, že odsouzený má zajištěny lepší podmínky pro život než před nástupem do výkonu trestu např.:

- zárukou poskytnutí zaměstnání na hlavní pracovní poměr;
- nájemní smlouvou na bydlení;
- přísliby podpory rodinného života od příbuzných;
- nabídkou záruky za dovršení nápravy od důvěryhodné organizace.

Způsobí poskytnout takovou záruku nejsou jen zájmová sdružení občanů (dle ust. § 3 odst. 2 trestního řádu), ale též další osoby s tím, že rozhodující je uvěřitelnost takové záruky[2]. Soud zpravidla přijme záruku od organizace, která má prokazatelné zkušenosti s výkonem takových záruk. Takové organizace zpravidla poskytnou záruku jen na základě osobní znalosti odsouzeného (tj. min. 3 setkání s ním), aby neztratily svou důvěryhodnost.

Žádost o podmíněné propuštění se podává k místně příslušnému soudu, ale vždy prostřednictvím věznice, ve které odsouzený vykonává trest. Proto je vhodné žádost o podmíněné propuštění podat ihned, jakmile odsouzený splnil časovou podmínku, protože věznice jako první vyhodnotí přípustnost žádosti o podmíněné propuštění a při splnění časové podmínky připraví k žádosti o podmíněné propuštění své hodnocení odsouzeného o průběhu výkonu trestu, a až poté pošle žádost a celý spis soudu. S hodnocením věznice a ostatní dokumentací, kterou věznice vede o odsouzeném, se nelze seznámit nahlédnutím do spisu věznice, který se považuje pouze za interní dokumentaci (pro zákon o výkonu trestu odnětí svobody se v tomto ohledu podpůrně neuplatní jiné zákony, např. trestní řád či správní řád), ale až nahlížením do spisu soudu.

Soud pak nařídí veřejné zasedání obvykle nejdříve cca 1 měsíc po podání žádosti o podmíněné propuštění, které někdy probíhá přímo ve věznici (tj. soudce přijde do věznice). Soud o žádosti rozhodne usnesením, proti kterému je možné podat stížnost do 3 dnů od doručení a která má odkladný účinek. V případě zamítnutí žádosti ji lze opět podat až šest měsíců od právní moci zamítavého rozhodnutí nebo ode dne, kdy bylo zpětvzetí návrhu doručeno soudu (to neplatí pro žádost o podmíněné propuštění po 1/3 trestu a také tehdy, byl-li návrh zamítnut nebo vzat zpět pouze z důvodu, že doposud neuplynula lhůta stanovená pro podmíněné propuštění). O podmíněném propuštění rozhodují pouze obecné soudy a Ústavní soud (podle ustálené judikatury) je oprávněn jejich rozhodnutí přezkoumat zpravidla jen při porušení zásad spravedlivého procesu[3].

Podrobná kritéria pro posuzování žádosti o podmíněné propuštění nejsou přímo v zákoně, a proto je třeba připravit žádost o podmíněné propuštění a její podklady podle neveřejných pravidel, tj. s využitím odborných zkušeností ve vězeňství. Současně platí, že čím je doba trestu delší, tím je více času na splnění všech požadavků a tím maximalizovat vyhovění žádosti o podmíněné propuštění.

Mgr. Jiří Vojtek,
advokátní koncipient

Mgr. Petr Motyčka,
advokát a partner

=endors

[endors advokátní kancelář s. r. o.](#)

s.: Praha 4, Obrovského 2407

a.: Praha 1, Na Poříčí 2090/2

a.: Hradec Králové, Karla Tomana 46/6

telefon: +420 601 501 630

e-mail: info@endors.cz

[1] Ust. § 88 odst. 1 zákona č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník

[2] Nález Ústavního soudu ze dne 14. 10. 2024, sp. zn. I. ÚS 2558/24

[3] Nález Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2011, sp. zn. III. ÚS 1735/10

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)

- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)